

Hugo Bouter

De Wijnstok en de ranken

*'Ik ben de ware Wijnstok en Mijn Vader is de Landman.
Elke rank in Mij die geen vrucht draagt, neemt Hij weg'.*

Johannes 15:1

Ranken zonder vrucht

Wat is de betekenis van het *blijven* in de Wijnstok en van het *wegnemen* van sommige ranken in Johannes 15:2,6. Kan een gelovige toch verloren gaan en in het eeuwige vuur geworpen worden? Het Gr. woord 'airoo' (wegnemen) komt vaak voor in het Nieuwe Testament, maar in Johannes 15 in de gelijkenis van de wijnstok uitsluitend in vers 2. De betekenis is niet 'opheffen' of 'opbinden', maar 'wegdoen'.

Het gaat dus om naambelijders, die geen werkelijke verbinding met de Wijnstok hebben (zoals Judas, die onder de twaalf apostelen verkeerde). Het verband met vers 6 maakt dit ook duidelijk, evenals andere passages (Matt. 3:10; 15:13). Het wegnemen wordt gevolgd door het buitenwerpen en het in het vuur werpen om verbrand te worden. Dit kan alleen zien op naambelijders, van wie het einde in het eeuwige vuur is. Het verschil met 1 Korinthiërs 3 is dat het daar alleen om *werken* gaat die in het vuur verbranden, terwijl de gelovige zélf behouden wordt.

Onze eerste vraag moet zijn: Wat is de *wijnstok*? Dat is allereerst Israël volgens Jesaja 5. Het volk is echter tijdelijk opzijgezet en vervangen door het *ware* Israël, d.i. de Mensenzoon (vgl. Ps. 80). Christus is de *ware* Wijnstok en Zijn volgelingen zijn de ranken. De Vader is de Landman. Het gaat in Johannes 15 om de verbinding met Christus hier op aarde; dat kan een louter uiterlijke relatie zijn zoals een naambelijder die heeft. Het einde daarvan is het eeuwige vuur. De Heer spreekt

hier relatief vaak over in de evangeliën. De Wijnstok wordt dus op aarde gezien, verbonden met alle ranken die Hem toebehoren, alle Christusbelijders.

De Heer maakt echter in Johannes 15:2 direct al een scherp onderscheid tussen naambelijders en ware gelovigen. Iedere naambelijder is een rank die 'géén vrucht draagt'. Iedere ware gelovige is principieel gezien echter een rank die 'wél vrucht draagt', want het leven uit Christus zal zich altijd in de een of andere vorm uiten. Iemand die niet *rein* is, hier iemand die niet opnieuw geboren is, kan dus helemaal geen vrucht dragen. Iemand die rein is door het Woord, die leven uit God ontvangen heeft, draagt wél vrucht (Joh. 15:3). Johannes spreekt vaak over principiële contrasten, dat doet hij ook in zijn eerste brief. Deze zwart-wit contrasten moeten wij laten staan en niet verwarren met de praktische groei in het geloofsleven.

Ranken met vrucht

Daarna komen pas de pastorale punten aan de orde met betrekking tot ons geloofsleven, want al deze vruchtdragende ranken – dus de ware gelovigen – reinigt en snoeit de Landman, opdat zij 'méér vrucht' dragen (Joh. 15:2b). Vervolgens vinden wij in Johannes 15:4-5 het punt van onze eigen verantwoordelijkheid om in de Wijnstok te blijven, d.i. in praktische gemeenschap met de Heer te leven, de levensgemeenschap met de Vader en de Zoon daadwerkelijk te onderhouden en te genieten. Dit leidt tot een volkomen blijdschap (1 Joh. 1:3-4). De wijn is een beeld van deze volkomen vreugde.

Een ware gelovige kan niet verloren gaan, maar als het gaat om onze eigen verantwoordelijkheid wordt altijd de *uiterste* consequentie voorgesteld. Zo ook hier, hoewel het in Johannes 15:6 uiteindelijk alleen om mensen gaat die géén leven uit God hebben, echter wel een onderdeel vormen van de christenheid. Het zijn mensen die niet 'in Christus' zijn, natuurlijke mensen, die dus ook niet in Hem kunnen *blijven*. De parallel met Israël is belangrijk, omdat dit volk ook uit naambelijders en ware gelovigen bestond. Er bestaat geen afval van heiligen, maar wel een afval van naamchristenen en naambelijders. Dit zijn de ranken die geen vrucht dragen, en die dat principieel gezien ook helemaal niet kunnen. Dit onderwerp wordt door de Heer niet verder uitgewerkt, maar wel wordt vermeld zoals gezegd in Johannes 15:6 waar het op uitloopt met deze levenloze ranken.

Meer vrucht

De vruchtdragende ranken zijn echter alle ware gelovigen, die gereinigd zijn door het Woord en daardoor opnieuw geboren zijn (Joh. 15:3). Qua positie zijn zij 'geheel rein' (Joh. 13:10). Ze zijn dus rein en ze dragen vrucht, maar ze hebben wel behoefte aan het dagelijkse, reinigende werk van de Landman om nog 'meer vrucht' te kunnen dragen (Joh. 15:2b). Alles wat van het vlees is, moet worden weggesnoeid.

Wat is nu eigenlijk vrucht dragen? Vrucht dragen is het leven van Christus openbaren, het leven van de ware Wijnstok. Dit is eigenlijk hetzelfde als de negenvoudige vrucht van de Geest, die genoemd wordt in Galaten 5. Want de Geest verheerlijkt de Persoon van Christus. Er is 'vrucht', 'méér vrucht' (Joh. 15:2b), en zelfs 'véél vrucht' (Joh. 15:5, 8), evenals er in 1 Johannes 2 ook drie fasen zijn in onze geestelijke groei: van *kinderen* tot *jongelingen* en tot *vaders* in Christus.

